

VPRAŠANJE DAN- ZIGA POVZROČA NOVO KRIZO

Francija bo protestirala pri
Ligi narodov proti sus-
pendiranju ustave v tem
mestu, ki se nahaja pod
lignim nadzorstvom.

PARIZ. — Akcija nacijske
vlade v prostem mestu Danskem
(Danzig), s katero je bila sus-
pendirana ustava tega prostega
mesta, ki se nahaja pod nazo-
rstvom Lige narodov, obeta po-
vročiti novo krizo v Ligi naro-
dov. Francoska vlada se bo
tako posvetovala z vlado Velike
Britanije in drugih članic lige,
kajti Francija ne namerava pu-
stiti stvari v nemar in bo naj-
brž protestirala pri Ligi naro-
dov proti suspendiranju ustave
v Danzigu, kar pomeni po tve-
niju vladnih predstavnikov prvi
korak v smeri priključitve Dan-
ziga k nacijski Nemčiji.

DANZIG. — Dr. Arthur Karl
Greiser, predsednik senata v
Danzigu, ki ga kontrolirajo naci-
je, je izdal odredbo, ki določa
med drugim razpust vseh poli-
tičnih organizacij, ki nasprotu-
jejo nacizmu, prepoved kritizi-
ranja policijskih odlokov z o-
zirom na kršitve svobode zbo-
rovanja, govora in tiska in tri-
mesečni "protektivni zapor" za
vse osebe, o katerih se smatra,
da "ogrožajo interese proste dr-
žave Danzig." Z drugimi besed-
mi, Greiserjev dekret je vr-
gel ustavo v koš in proglasil na-
cijsko diktaturo. Prihodnji ko-
rak bo najbrž proglas o priklju-
čitvi k Nemčiji, ako Franciji in
drugim članicam Lige narodov
ne bo uspelo tega preprečiti.

Slovenski duhovnik povozil delegata in zbežal

Tukajšnji dnevnik "Press"
poroča, da je državna prometna
policija na zahtevo clevelandске
policije aretirala in privedla v
Cleveland župnika cerkve Sv.
Cirila in Metod v Lorainu, O.,
M. J. Slajeta, ki je obdolžen, da
je sinoči ob 9:40 na Bulkley
boulevardu in W. 54th St., povozil
in ubil na mestu 61-letnega
Johna Biggerja, prodajalca av-
tomobilov iz Marshfielda, Ore.
in delegata na Townsendovi
konvenciji, potem pa zbežal.
Bigger je hotel iti čez cesto
pit vodo, bil pri tem zadet in na
mestu ubit pred očmi njegove
žene in dveh drugih Townsen-
dovih delegatov. Slajeta so pri-
jeli na domu v Lorainu. Nje-
govo licenčno število so dali
policiji ljudje, ki so bili priča
nesreči. Clevelandska policija
pravi, da je Slajeta izjavil, da je
po nesreči ustavil avto ter se
vrnil proti mestu nesreče, a se
je nato prestrašil, zlezel nazaj
v avto ter se odpeljal domov,
kjer ga je že čakala državna po-
licijska, ki je bila o tem obvešče-
na po clevelandski policiji. slu-
čaj ima biti izročen v roke poli-
cijskega prosekuturja. Dan a
Sammona danes.

Kultura

SLAVSKI

Redna mesečna seja staršev
mladinskega pevskega zbora
"Slavčki" se bo vršila v torek
zvečer ob 8. uri v navadnih pro-
storih. Podani bodo šestmesečni
računi. Prošeni ste, da se se-
je vdeležite. — Tajnica.

Thomas povedal townsendovcem, da je njihov načrt jalov

Konvencija je sprejela njegove opazke o penzijskem na-
črtu s sovražnim kričanjem, dočim je aplavdirala, ko
je kritiziral kapitalistični sistem.

V soboto popoldne je nastopil
na govorniški tribuni Townsen-
dove konvencije socialistični
predsedniški kandidat Norman
Thomas, ki se je edini odzval na
povabilo, ki je vključevalo
tudi Roosevelta in Landonu.
Thomas je začel svoj govor z
opozorilom na ogromen napis v
ozadju dvorane: "Townsendov
cilj: vežbanje za mladino—delo
za odrasle—varnost za stara le-
ta," ter dejal:

"To je imeniten cilj in jaz ga
prisrčno odobravam. Socialistič-
na stranka ga zasleduje že mno-
go let. Toda kako mislite priti
do tega cilja?"

Nato je Thomas hotel vedeti,
kako misli spravi Gerald
Smith, Huey Longov naslednik
v Louisiani, Lemkejevo ime na
glasovnico v omenjeni državi,
ki je na slabem glasu, da je v
nji za manjšinske stranke sko-
ro nemogoče priti na glasovni-
co. "Če LaFollette ni mogel pri-
ti na glasovnico v tej državi l.
1924," je vprašal Thomas, "ka-
ko bo Smith spravil na glasov-
nico v svoji državi Lemkeja v
letu 1936?" In volilni zakon dr-
žave Louisiane prepoveduje vpis-
ovanje kandidatov na glasov-
nice in vse take glasovnice so
razveljavljene. Če so Rev.
Smith in vsi ti možje iz držav,
kjer je manjšinam težko priti
na glasovnico, za demokracijo,
zakaj ne gledajo, da bi najprej
dobili demokracijo v državah,
katere reprezentirajo? Jaz vas
sveščano opozarjam, da pod se-
danjo ustavo, kakor jo tolmači
zvezno vrhovno sodišče, absolut-
no ne morete doseči svojega ci-
lja ustavnim potom. Sodišča že
dve leti brejajo celo newdealske-
ga kučka ter proglase osem iz-
med deset (newdealskih) zakono-
v za neustavne! Kar bi vi
morali storiti, je pomagati nam,
da se sprejme ustavni dodatek
farmarskih in delavskih pravic,
ki bi nam omogočil sprejetje za-
konov za socialno zaščito."

Na te besede je konvencija
zmerno zaploskala. Več navdu-
šenja je izzval z besedami, da je
ta dežela tako bogata, da je re-
vščina nepotrebna in neoprost-
ljiva. Ko pa je dejal, da bi
kapitalisti lahko plačali mnogo
večjo starostno pokojnino kot
doslej in da so socialisti za več-
jo pokojnino, pa je bila konven-
cija že kar navdušena zanj. To-
da to navdušenje je v hipu
zmrznilo, ko je Thomas izjavil,
da je nemogoče preskrbeti \$200
mesečne pokojnine z dvadstot-
nim transakcijskim davkom, ka-
kor določa Townsendov načrt,
katerega je v pogledu zdravlje-
nja ekonomskih boleznih dežele
primerjal z zdravljenjem jetič-
nega bolnika s kapljicami proti
kašlju. Tedaj se je konvencija
zopet dvignila in zagrmela, to-
da ne od navdušenja, temveč iz
protesta.

Dr. Townsend je tedaj samo
stopil pred mikrofonski ter opo-
zarjal konvencijo, naj utihne ter
se dostojno obnaša napram
svojemu gostu. Thomas je na-
to smehljaje izjavil, da mu uga-
ja, da konvencija s kričanjem
izraža svoje neodobravanje nje-
govih besed. "To je demokraci-
ja," je dejal. "Vi odkritosrečno
odgovarjate meni, jaz pa vam.
Upam samo, da vi mislite tak-
isto resno kot jaz." Vendar pa
je enkrat tekom kritiziranja

Townsendovega načrta pokazal,
da mu kričanje preseda in je de-
jal: "Oni dan ste pozdravljali
fathra Coughlina, ko je nasto-
pil pred vami, in vendar ne vem,
da bi bil on kdaj prekaljal svo-
jo izjavo, da je ta (Townsen-
dov) načrt ekonomska blaznost.
Zakaj ga niste vprašali oni dan,
kaj si zdaj misli o Townsendo-
vem načrtu? In ne pozabite
vprašati tudi Lemkeja!"

"Vi lahko dosežete izobilje,"
(Dalje na 2. str.)

HITLERJEVE KLEŠČE DOBIVAJO NOVE ZOBE

BERLIN. — Nacijska vlada
je izdala novo odredbo proti kri-
tikom Hitlerjevega režima, ki
določa najmanjšo kazen dveh
let zopora za vsako osebo, ki s
svojim delovanjem "moti notra-
nji mir" dežele. Odredba je na-
perjena predvsem proti pod-
zemskim agitatorjem, ki spod-
kopavajo tla Hitlerjevemu reži-
mu z nacizmu nasprotno propa-
gando, torej proti socialistom,
komunistom in sploh vsem pro-
ti-nacijem. Odredba dokazuje,
da je v Nemčiji nedvomno še
močno podzemsko gibanje, ki
dela Hitlerju in njegovim naci-
jem resne skrbi. Da bi ta od-
redba to gibanje zatrla, je seve-
da dvomljivo, saj ga ni mogla
niti krvnikova sekira.

RUSI IN DARDANELE

MONTREUX, Švica. — Dar-
danelski dogovor, ki so ga po-
pisali zastopniki devetih držav
brez Italije, ki ni bila udeležena
na konferenci, ki dovoljuje
Turčiji ponovno utrditev Darda-
nelske ožine, daje tudi ruski vo-
jni mornarici neomejeno pro-
stost prehoda skozi omenjeno o-
žino v mirnem času, dočim vel-
jajo za bojne ladje drugih dr-
žav omejitve. V slučaju vojne
pa bodo ruske bojne ladje
smele voziti skozi Dardanelso
ožino le, ako bo to v skladu z
zahtevami Lige narodov ali do-
ločbami rusko-turške medse-
bojne obrambe pogodbe.

DOSEGLI VIŠINO 154 TI- SOČ ČEVLJEV

MOSKVA. — Sovjetski znan-
stveni krogi sporočajo, da so
spustili v zrak z instrumenti o-
premljen radio balon, ki je do-
segel rekordno višino okrog 154
tisoč čevljev. Temperatura v
tej višini znaša okrog 54 stopinj
Fahrenheita pod ničlo.

AVSTRIJSKO - NEMŠKI PAKT

DUNAJ. — V Berlinu je od-
potovala mešana avstrijska vo-
jaška in ekonomska komisija,
ki bo izdelala praktične podro-
bnosti novega avstrijsko-nemške-
ga dogovora.

750,000 posetnikov

Včeraj je prišlo gledat Veli-
kojezersko razstavo v Clevelan-
du nadaljnjih 43,480 posetnikov
iz Clevelanda in od drugod. To
pomeni, da bo število posetni-
kov kmalu znašalo 750 tisoč,
kajti s tem jih je prišlo do zdaj
že 720,210.

Seja direktorija

Nocoj se bo vršila seja direk-
torija "Enakopravnosti" in di-
rektorje se opozarja, da se seje
gotovo udeležijo. — Tajnik.

Roosevelt se zanima za švedsko združno gospodarstvo

WASHINGTON. — Predsed-
nik Roosevelt se zadnje čase
bolj in bolj zanima za gospo-
darske razmere na Švedskem, ki
sloni v glavnem na združni go-
spodarski podlagi in je bila zato
švedska zmožna z lahkoto pre-
vedriti silno gospodarsko kri-
zo, ki v temeljih pretresa sveto-
vni kapitalistični gospodarski us-
troj. Roosevelt je poslal na
Švedsko posebno komisijo, ka-
teri je bila poverjena naloga, da
natančno prouči švedsko gospo-
darstvo in mu o tem obširno po-
roča, poleg tega pa se nahaja na
Švedskem še nekaj neuradnih
Rooseveltovih gospodarskih
strokovnjakov, da bo dobil čim
popolnejšo sliko o načinu gospo-
darjenja na Švedskem. In ko se
je pred dnevi oglašil pri njem
pred odhodom v Evropo znani
newyorški finančnik Bernard M.
Baruch, je naročil se temu, naj
preštudira švedske gospodarske
razmere in mu po povratku spo-
roči, kaj bo pronašel.

Švedsko gospodarstvo sloni
danes v glavnem na združni
podlagi. Združna podjetja so
predvsem odgovorna za splošno
znižanje cen in višji življenjski
standard, ki ga je švedsko ljud-
stvo doseglo z njihovo pomočjo.
Roosevelt je nekoč napravil o-
pazko, da je čist rezultat tega
švedskega združnega gibanja,
ki je bilo na vsi tri uspešno.
"Kraljevska družina, socialistič-
na vlada in kapitalistični sistem,
ki eksistirajo drug poleg druge-
ga". Zdi se, da je to zelo blizu
njegovemu okusu.

Nov grob

V nedeljo ob šestih zjutraj je
po kratki in mučni bolezni umrl
Joseph Zabukovec, star 58 let in stan-
ujoč na 15634 Holmes
Ave. in 51 let star. Tukaj zapa-
šča žalujejo soprogo Antonijo,
sina Jožeta, tri bratrance, tri
sestrične in veliko drugih sorod-
nikov. Rojen je bil v vasi Illova-
gora, fara Dobropolje na Do-
lenjskem, kjer zapušča štiri bra-
te in tri sestre ter mnogo sorod-
nikov. V Ameriko je prišel pred
28 leti. Od leta 1911 do leta 1914
je bil zaposlen pri Jože Želetu,
kjer je veliko slovenskih ženi-
nov in nevest odpeljal k poroki,
kakor tudi zdaj že odraslih Slo-
vencev in Slovenk h krstu in tu-
di na pokopališče. Takrat smo
vozili še s konji in kočijami. Po-
kojni Jože je bil eden najboljših
voznikov, kar smo jih imeli, bil
je ponosen na lepo in najboljšo
opremo. Bil je tudi prepričan, da
je biti član podpornih društev
največja tolažba in podpora za
vse slučaje, vsled česar je postal
član treh društev, katerih se je
vzlic slabim časom držal. Bil je
član društva Sv. Vida, št. 25 K.
S. K. J., društva "Lunder Ada-
mič" št. 20, SSPZ, dr. Macabees
št. 1288, delničar Slov. Doma na
Holmes Ave., Slov. Narodnega
Doma na St. Clair Ave. in Na-
rodnega doma v Maple Heights.
Pogreb se bo vršil v sredo zju-
traj iz hiše žalosti v cerkev Ma-
rije Vnebovzete na Holmes Ave.
in na Calvary pokopališče pod o-
skrbo Jos. Zele in Sinovi.

Coughlinovci proti Roose- veltovcem

Unija za socialno pravičnost,
ki je Coughlinovo politično o-
rožje, je dala vedeti, da tekom
letošnje volilne kampanje ne bo
podpirala absolutno nobenega
kandidata, ki zagovarja Roose-
velta in njegovo administracijo.

Norman Thomas so- di, da bo Roosevelt porazil Landonu

CHARLOTTESVILLE, Va. —
Norman Thomas, socialistični
kandidat za predsednika Zdr-
ženih držav, je tu izjavil v pe-
tek, da je Roosevelt "brez vpra-
šanja bolj napreden in se bolj
zaveda človeških potreb svojega
časa kot Landon ali ljudje in si-
le, ki so postavile tega izumet-
ničenega kandidata" in da uteg-
ne Roosevelt poraziti Landonu.
Dodal pa je: "Kar sem rekel o
Rooseveltu, seveda gotovo ne
morem reči o takih njegovih
družabnikih kot so podpredsed-
nik Garner, arkansški senator
Robinson in zvezni poštni moj-
ster Farley."

Thomas je govoril na disku-
zijskem sestanku na viržinski
univerzi. Na Rooseveltu pa je
pokalal tudi več pogrešk, ki so:
Mlačnost v boju za sprejetje
predloge, ki je predvidevala
strožjo zvezno kontrolo živilske
in medicinske industrije in Wag-
nerjeve predloge za zvezno
gradnjo stanovanj, ki sta bili
obe poraženi. Način, kako se
predsednik in njegova stranka
izogibajo vprašanju amendiran-
ja ustave. Administracija je
preds. Roosevelta bi se bila mo-
rala lotiti odprave brezposelnos-
ti in obnem slumov z obširnim
zveznim programom v področju
gradnje cenenih stanovanj, če-
sar pa ni storila. Najbolj res-
na je pa pogreška, ki se očituje
"v molku o bičanju, nočnemu
jezdarjenju in terorizmu v Flo-
ridi, Arkansasu in drugod, za
kar so odgovorni njegovi lastni
pristaši."

Smrtna kosa

Po kratki in mučni bolezni je
preminul v Lake County bolniš-
nici v Painesvillu poznani John
Petkovšek, star 58 let in stan-
ujoč na farmi na Route 86 v
Painesville. Prejšnja leta je
družina živel v okolici St.
Clair Ave. in Addison Rd., zad-
njih štirinajst let pa na farmi,
kamor je mnogo prijateljev za-
hajalo za zabavo in oddih. Po-
kojni zapušča žalujočo soprogo
in 9 otrok in sicer na domu v
Painesvillu Adolpha, Andrewa,
Rose, Helen in Shirley-Mae, v
Clevelandu pa Jennie Franka,
Johna in Josephine omoženo
Stadler, brata Lovrenca ter več
drugih sorodnikov. Doma je
bil iz Unca pri Rakeku na No-
trantskem, kjer zapušča več so-
rodnikov. V Ameriki je bival
38 let ter je bil član društva
Jugoslav Camp št. 293 W. O. W.
Pogreb se bo vršil v četrtek
zjutraj iz pogrebnega zavoda
Jos. Zele in Sinovi, 6502 St.
Clair Ave.

Townsend ostane v kontroli

Demokratizacije Townsen-
dove organizacije za starostno po-
kojnino, ki se zdaj imenuje Na-
tional Recovery Plan, Inc., ne bo
in dr. Townsend ostane najviš-
ja in odločujoča oblast v tej or-
ganizaciji, kakor je bil doslej.
Tako je sklenila konvencija
townsendovcev v soboto, ko je
dr. Townsend izrazil pomisleke
proti nameravani demokratiza-
ciji vodstva gibanja, češ, da se
boji, da bi potem prišel v vod-
stvo razkol in bi se gibanje raz-
cepilo in uničilo.

Nova Adamičeva knjiga

New York Times poroča, da
bo v kratkem izšla nova Adami-
čeva knjiga, ki se bo imenovala
"Cradle of Fire" (Zibelka ogn-
nja). Izdala jo bo založba Har-
pers v New Yorku in izšla bo
17. septembra.

Španija v plamenih vojaš- ke revolucije

Maroški rebeli so včeraj zanesli revolucijo
v Španijo. Ena bojna ladja se je pridružila
upornikom. Španska vlada je dobila novega
načelnika.

Vlada je izdala poziv na pristaše Ljudske fronte, da vza-
mejo orožje v roke in branijo republiko pred fašisti.

ZADNJE VESTI

LONDON (danes). — Ex-
change Telegraph poroča danes,
da je Madrid že padel v roke u-
pornikov. Druga poročila javlja-
jo, da je bila danes zaprta vsa
španska - francoska meja. Vla-
da je mobilizirala delavske ar-
made in jih oborožila, da zatre
fašistično vojaško revolto. Boj
se bje na kopnem, na morju in
v zraku. Ameriško poslanstvo v
Madridu je pozvalo ameriške dr-
žavljan, naj se zatečejo v nje-
gove prostore.

* * *

PARIZ, dne 20. jul. — Poro-
čila, ki so proniknila skozi stro-
go cenzuro, ki je bila proglašena
v Španiji, javljajo, da vojaš-
ki uporniki še vedno kontrolirajo
španski del Maroka in da
so se rebelne čete izkrcale na
španski celini ter zasedle velik
del južne Španije. Poroča se
tudi, da je vlada novega premi-
jerja Jose Giralu, bivšega mornar-
skega ministra, začela oboro-
ževati civiliste, pristaše Ljud-
ske fronte, da z njihovo pomočjo
zaatre vstajo maroških čet.
Časopisna agencija Havas pa
poroča iz Gibraltarja, da so se
španska mesta severno od Gi-
braltarja že vsa predala uporni-
kom.

GIBRALTAR, 20. jul. — U-
porne maroške čete so sinoči
preplele Gibraltarsko morsko
ožino ter poplavlile južne prede-
le španskega polotoka. Mesti
La Linea in Algeiras sta prvi
padli upornikom v roke. V La
Lineji je prišlo do krvavih po-
gubnih bojov med upornimi Ma-
ročani in levičarskim prebivel-
stvom, v katerih je padlo naj-
manj 50 ljudi, dočim jih je bilo
nad sto ranjenih. Uporno vo-
jaštvo je zatrlo odpor domače-
ga civilnega prebivalstva z og-
njem iz strojnih pušk.

Upornikom se je pridružila
ena španska bojna ladja, ki je
spremila z uporniki naložen to-
vorni parnik iz Maroka preko
morske ožine na špansko stran.
Ne ve se še, ali se je vojaška
posadka v Algeiracu pridružila
upornikom ali se jim je upira-
la, ker so bile vse komunikacij-
ske vezi pretrgane, toda zname-
nja kažejo, da so bili rebeli si-
noči v popolni posesti mesta.
Regljanje strojnih pušk, ki so
kosile upornikom sovražno pre-
bivalstvo v La Lineji, se je sli-
šalo v Gibraltar (angleška kron-
ska kolonija), kamor so pribe-
žale trume beguncev.

Nemiri so izbruhnili tudi v
drugih španskih mestih, kakor
v Sevilli in Barceloni. Uporniki
so se polastili radijske oddaje
postaje v Sevilli in razširjali po-
zdrake vesti o uspehih uporni-
kov, izjavljajoč, da je "nova
vlada prav tako zanič kot sta-
ra" in da bodo usmrtili vojnega
ministra Miajo čim jim pride v
roke.

Revolta je dobila razmah po
uporu vojaškega garnizona v
Melvilli v petek, o katerem je
bilo poročano, da ga je vlada
grebena zavoda August F. Sve-
zatra. Sledila je splošna voja-
(Dalje na 2. str.)

PRI LANDONOVH GO- SPODARI MAMA

WASHINGTON. — Mrs. Ber-
tha Wetherton, kansaska repu-
blikanka, ki je bila pomožna
budžetna ravnateljica v Kansa-
su pod demokratsko in republi-
kansko upravo in prvih šest me-
secev po Landonovem prihodu v
governorski urad, zdaj je pa po-
sebna pomočnica notranjega
davčnega komisarja Helveringa,
demokrata iz Kansasa, pravi, da
Landon še od daleč ne ve toliko
o ekonomiji, kakor ve Mrs. Lan-
don, ki je pravi gospodar v Lan-
donovi hiši. Landon se bo moral
še učiti od nje. Mrs. Landon je
menda zelo varčen gospodar.

Pokojna Mrs. Serschen

V soboto ob 1:30 zjutraj je
preminula Antonia Serschen, ki
se je nahajala skoro 3 leta v bol-
niški postelji. Stara je bila 61
let. Poprej se je pisala Tratar.
Doma je bila iz vasi Mokronog,
fara sv. Trojice, okraj Mokro-
nog. V Ameriko je dospela leta
1902. Pokojna je poznana mno-
gim po trgovini in restavraciji,
ki jo je vodila družina, najprej
grocerijsko trgovino 12. let v
Newburghu, za tem pa 16 let ho-
tel v Coll., katerega sedaj vo-
di družina Jos. Plevnik. Do leta
1930 je vodila uspešno hotel in
restavracijo, dokler ni posegla
bolezen v družino. Umrl je naj-
prvo sin star 20 let, potem so-
prog Anton, ki je umrl l. 1934.
Tukaj zapušča sina Adolfa, in
vnukinji Eileen in Lenore, dalje
zapušča v stari domovini enega
brata in 3 sestre, brata Antona
Tratar v Milwaukee in sestro
Mrs. Felician v New Yorku, ki
je dospela v družbi soproga in
sina v nedeljo v Cleveland ter
ostane do pogreba. Bila je čla-
nica društva Sv. Lawrence, št. 65
KSKJ in pevskega društva Zvon
ki se je ustanovil v prostorih nje-
ne trgovine na E. 81 St. — Po-
greb se bo vršil v torek ob 8:30
zjutraj iz pogrebnega zavoda A.
Grdina in Sinovi v cerkev Mari-
je Vnebovzete na Holmes Ave.,
in potem na Calvary pokopali-
šče, kjer bo položena poleg so-
proga in sina k večnemu počit-
ku.

Smrtna kosa

V mestni bolnišnici je premi-
nula Josephine Salekar, roj. Lu-
be, po domače Hočevarjeva, v
starosti 73 let. Stanovale je na
16201 Parkgrove Ave. Pokojni-
ca je bila doma iz vasi Pišerce,
fara Smihel na Dolenjskem, od-
koder je prišla v Ameriko leta
1892. Tukaj zapušča hčer Agnes
por. Laušin, in sina Frank Ma-
račiča, v Columbusu pa hčer
Frances, v Kansas City hčer Jo-
sephine in v Rockwoodu, Pa.,
hčer Mary. Soprog je preminul
leta 1901. Pogreb se bo vršil v
torek zjutraj ob 10. uri iz po-
bilo poročano, da ga je vlada
grebena zavoda August F. Sve-
zatra. Sledila je splošna voja-
(Dalje na 2. str.)

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—HENDERSON 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor

PO raznašalcu v Clevelandu, za celo leto\$5.50
za 6 mesecev\$3.00; za 3 mesece\$1.50
PO pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
za 6 mesecev\$3.25; za 3 mesece\$2.00
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto\$4.50
za 6 mesecev\$2.50; za 3 mesece\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev\$4.00; za celo leto\$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

CARDENAS USTVARJA MEHIKI LEPO BODOČNOST

Lazaro Cardenas, prav nič podoben ostalim mehiškim generalom, je še pred štirimi leti v governerski palači države Michoacan sanjal o dnevu, ko bo kot predsednik republike začel izvajati drastične politične, gospodarske in socialne reforme; danes isti Cardenas te reforme z brezobzirno odločnostjo izvaja navzlic krvavemu odporu, ki ga vodijo proti njemu klerikalni fanatiki. In če bo dovolj dolgo živel, bo videl kot posledico teh reform močnejšo, vplivnejšo in srečnejšo Mehiko, kakor je bila doslej.

Cardenas je polnokrven mehiški Indijanec. Je skromen in pogostoma v pogovoru oklevajoč, toda v akciji nagel, drzen in brezobziren. Na oči je videti sanjnjav idealist, v resnici pa vlada deželo in izvaja svoje reforme z železno odločnostjo. Tako ga opisuje neki ameriški časnikar, ki sodi, da bodo njegove reforme skoro gotovo uveljavljene in da utegne Cardenas postati prvi proletarski diktator na ameriškem kontinentu, o čemer bodo odločali prihodnji meseci notranje krize, ki je vrgla deželo v krvavo vznemirjenje. Če se Cardenasu posrečijo njegovi obsežni načrti, pravi omenjeni časnikar, tedaj bodo Združene države nekega dne v bližnji bodočnosti upogledele na svoji južni meji krepkega sosedu, ki ne bo več pripravljen prenašati muhe svoje severne sosedu.

Cardenasov program predvsem določa izboljšanje zdravstvenih razmer v mehiških vaseh, ki so bile doslej večinoma brez vsakih zdravniških ustanov in pomoči. Na deželo in v džungle Yucatan, kjer prebivajo ostanki nekdanjega močnega plemena Maya, je poslal na stotine zdravnikov in zdravniških strežnic, ki poučujejo zaostale prebivalce teh doslej izoliranih krajev o fundamentalnih principih zdravljenja in higijene in vplivajo na mladino, da študira zdravilstvo in zdravniško strojništvo. V Mehiki je še nad 500 mest z nad dva tisoč prebivalci, kjer ni nobenega zdravnika. Drugi del njegovega programa predvideva razdelitev zemlje med kmete. Zadnje leto je bilo razdeljene 11 milijonov akrov državne in veleposestniške zemlje med tri sto tisoč kmečkih družin. Njegov zadevni program zaenkrat določa odvzem in razdelitev veleposestniške zemlje, ki že več let ni bilo obdelovana. Tretji del Cardenasovega programa določa podelitev volilne pravice ženskam. To je dokaj radikalna reforma za deželo, v kateri vlada prepričanje, da mora žena korakati za oslom, na katerem se leno ziblje njen mož. Četrta točka programa je boj proti nepismenosti in ignoranci mehiškega podeželskega prebivalstva. Baš zaradi ogromne nepismenosti in ignorance je bila doslej vsaka mehiška vlada manjšinska, kajti tako zaostalo ljudstvo pač ne more na demokratičen način sodelovati pri upravljanju države. V takih razmerah je to nemogoče. In Cardenas hoče te razmere odpraviti. Zato je naletel na silno opozicijo klerikalnih krogov, katerim je ljubša nepismena in ignorantna masa, ker se zavedajo, da je tako maso lahko držati na povodeh in izkoriščati. Toda Cardenas je odločen

(Dolje v 6. koloni)

Dva sovražnika

Oborožena sila sovjetov in Japoncev v — japonski luči

Japonsko vojno ministrstvo je pred kratkim izdalo knjigo z naslovom: "Spomini na rusko-japonsko vojno. Kakšni nameni so usojeni japonskemu narodu." Na platnicah je slika dramatičnega modernega boja med tanki in letali. Knjiga obravnava moralno vrednost rusko-japonske vojne za japonski narod ter obojestransko moč obeh sovražnikov pred 30 leti in danes. Z vidika vojaškega poveljstva popisuje knjiga današnje mednarodno stanje Japonske ter primerja današnje sile Japonske in Rusije.

Japonsko-mandžurski protokol je prestavil japonsko prvo obrambno črto na mejo Sovjetske Rusije. Onstran te meje stoji silno oborožena rdeča armada Daljnega vzhoda nasproti japonskim četam. Od rusko-japonske vojne se je ruska državna oblika docela spremenila, toda napadalna politika Rusije na Daljnem vzhodu je ostala nespremenjena. Kitajcem položaj še ni jasen. Ne pomislijo, da so Japonci njihovo deželo rešili, da ni postala ali da ne bo postala evropsko-ameriška kolonija. Kitajci še verjamejo v nepremagljivost Evrope in Amerike ter sovražijo Japonce. Kitajska je še vedno zapeljiva vaba za napadalne namene evropskega zahoda.

Anglija in Združene države ameriške, ki sta med rusko-japonsko vojno Japonsko moralčno in gnotno podprli, sedaj divjanje japonske države pisano gledata. S tem se je mednarodni položaj Japonske zelo poslabšal. Japonska politika pa skuša doseči pomirjenje. Njeno načelo je: živeti in tudi drugim pustiti živeti. Če bi se pa katera dežela prednjala ovirati Japonce v izvrševanju njihovih namenov, katere morajo izvršiti v vzhodni Aziji, so Japonci pripravljeni te ovire premagati z vsemi sredstvi, ki so na razpolago. Zato mora japonski narod biti strnjen kakor en mož in biti odločen premagati vse težave.

Socialistična sovjetska republika je svoje oboroževanje vedno bolj množila, odkar je bilo odstranjeno rusko carstvo. To naraščanje ruskega oboroževanja sledi iz številke: Pred prvo svetovno vojno 1.927 so Sovjeti imeli 70 pehotnih divizij, 10 konjeniških divizij, 1200 letal in 180 tankov. L. 1932. torej ob koncu prve svetovne vojne, so imeli Sovjeti 75 pehotnih divizij, 13 konjeniških divizij, 2200 letal in 1500 tankov. Na koncu l. 1935. torej sredi druge svetovne vojne, pa so Sovjeti imeli 85 pehotnih divizij, 20 konjeniških divizij, 4000 letal in 4000 tankov. Sovjetska armada šteje sedaj vsega skupaj 1.600.000 mož. Na razpolago so ji močna letalska brodogradnja, motorizirani armadni zbori ter zvrhana množina znanstvenih vojskih sredstev. Nekako polovica armade je sestavljena iz pristnih komunistov.

Ko se je meseca septembra l. 1931 začela razvijati nova japonska politika v Mandžuriji, je Sovjetska zveza imela ob mandžurski meji le štiri pehotne divizije in dve konjeniški brigadi, torej vsega skupaj le kakih 55.000 mož. Medtem pa se je ta armada pomnožila na 15 pehotnih divizij in 8 konjeniških divizij, kar znaša vse skupaj 260.000 mož. Poleg tega pa ima Rusija ob vsej mandžurski meji 900 letal, 800 tankov in 500 oklopnih bojnih voz. K temu je treba prišteti še kakih 100 japonskih bombnih letal, ki stojijo

v Vladivostoku in ki bi mogli v nekaj urah napasti najbolj občutljive dele japonskega otočja ter se nato vrniti v Vladivostok.

Od l. 1932 dalje so Sovjeti žrtvovali za zgradbo utrdb in trdnjav na rusko-mandžurski meji več kakor poldrugo milijardo rubljev. Te utrdb so povečini majhni, toda zelo močni fortiki, ki obsegajo vsak po 50-100 b. Razvrščeni so v tri ali štiri vrste in je vseh skupaj nekako 6000. Z vojaškega stališča so te verige utrdb velike važnosti ne le za obrambo, ampak tudi za napad, ker služijo za močno operacijsko bazo. Končno je treba omeniti, da so Sovjeti, tudi Vladivostok vedno močnejše utrjevali. Sedaj imajo tam 60 podmornic.

Tako se glasi japonsko vojaško poročilo, katero so japonski uradni vojaški krogi izdali v knjigi za propagando med japonskim ljudstvom. To poročilo utegne biti z ozirom na rusko silo več ali manj natančno, v kolikor so seveda Japoncem znane vse sovjetske vojaške skrivnosti, ali pa v kolikor Japonci v svojem propagandnem stremeljenju ne pretiravajo. Manj zanesljivo utegne biti japonsko poročilo o stanju japonskih čet v Mandžuriji, kar pa je z vojaškega stališča razumljivo.

Po japonskem poročilu znaša vojaška moč japonske armade v Mandžuriji le šestino tega, kar imajo Rusi na Daljnem vzhodu. Japonsko poročilo pravi: Če pomislimo, da imajo Sovjeti na Daljnem vzhodu tako vojaško silo, ki je tako močna, kakor vsa stoječa japonska armada, ne glede na ogromno vojaško silo in 3000 letal, ki so Rusom na razpolago še v zahodni Rusiji, in če pomislimo, da Moskva hoče svoje vojaške sile na Daljnem vzhodu še vedno množiti, je vse to za nas Japonce razumljivo dokaz, da je vse to oboroževanje naperjeno proti Japoncem.

Ruski izdatki za oboroževanje so v zadnjih letih takole naraščali: l. 1931 so Sovjeti izdali za oboroževanje 1.4 milijarde rubljev, l. 1932 tudi samo še 1.4 milijarde rubljev. Toda l. 1933 se je ruski vojaški proračun dvignil že na 1.6 milijarde rubljev, l. 1934 na 1.8 milijarde rubljev ter je l. 1935 dosegel 6.5 milijarde rubljev in l. 1936 celo že 14.8 milijarde rubljev.

Na koncu primerja japonsko poročilo mirovno stanje ruske in japonske armade.

Ruska mirovna armada šteje rednih čet 750.000 mož, milice 600.000 mož, policijskih čet GPU 160 tisoč mož, transportnih čet 90.000 mož, kar znaša skupaj 1.600.000 mož. Poleg tega imajo Rusi 4000 letal, 4000 tankov, 15 velikih oddelkov motoriziranih čet in 50 manjših oddelkov motoriziranih čet ter 1000 oklopnih avtomobilov.

Japonska armada pa po tej japonski uradni statistiki šteje v miru le 1E divizij, kar znaša 250.000 mož, 1000 letal in dva zboru tankov.

Iz stare domovine

Streliška ubila dva mlada moža

Na 21. junija popoldne ob pol 5. uri je v župnijah Sv. Boltenk Središču in Sv. Miklavž pri Ormožu razsajalo grozno neurje z gromom in strelo. V Vrablovčaku je streliška ubila v vinčarju posestnika Plepeleca iz Središču, ki je do tal pogorela. Pred vinčarjo je stalo pod kapom nekaj ljudi, ki jih je streliška opozila ter ubila vinčarja Vojgrinca in Jurija Dogša iz Središču. Zadnje imenovani je prišel z gospodarjem sinom iz Središču v vinograd. Zdravniška pomoč s strani dr. Jirka, zdravnik iz Strigove, ki je bil slu-

čajno po poslih v najožji bližini, je bila takoj na licu mesta. Rešiti se je dalo le eno dekle, — a oba zgoraj imenovana sta postala žrtvi strele. Druga streliška je udarila v Breznikov vinograd na Kogu, ki pa ni napravila druge škode, kakor da je poškodovala nekaj trt in razrvala zemljo. — Vedna neurja meseca maja in junija bodo vzrok slabe vinske letine. Ravnotako bodo trpele vse druge zemljišne kulture v celi Preleki.

Strogo obsojena požigalka

Pred malim senatom okrožnega sodišča se je zagovarjala 48 letna delavka Kregar Neža, ker je iz maščevalnosti zažgala dne 27. maja t. l. listnjak posestniku Kuneju Alojzju in je zaradi tega zgorelo njemu vse gospodarsko poslopje, vredno 90.000 Din. Požar se je razširil tudi na gospodarsko poslopje posestnika Uršiča Franca, ki je tudi pogorelo in trpi Uršič škodo 60.000 Din. Pogorelo je pa tudi gospodarsko poslopje posestniku Marenčiču Martinu v vrednosti 50.000 Din. Kregarjeva je bila zaradi tega obsojena na 10 let robije in trajno izgubo častnih pravic.

Thomas povedal townsendovcem, da je njihov načrt jalov

(Dolje iz 1. str.)

Je nadaljeval, "toda socialistična stranka ne verjame, da se da to doseči na način, ki se vam je priljubil. In mi smo pionirji v boju za starostno pokojnino. Mi smo za večjo pokojnino, kakor se jo zdaj izplačuje v katerikoli državi. Toda vi morate začeti z zahtevami: 'Plačajte delavce, kolikor zaslužijo!' Jaz ne verjamem, da morete prisiliti kapitalistični sistem, da vam bo dal več po 60 letu kot pred šestdesetimi leti. In jaz ne verjamem, da lahko dobite po \$200 na mesec iz 2% transakcijskega davka. Kdo pa bo plačeval ta davek? Če bom moral plačati ta davek na vse transakcije, bom imel kmalu več davka kot obleke na hrbtni!" In če se bi začelo izvajati Townsendov načrt, je svaril Thomas, bi se vrednost \$200 hipoma znižala na današnjo vrednost \$20, to je, da bi imelo dve sto dolarjev komaj današnjo nakupno vrednost dvajsetih dolarjev.

O Coughlinu je rekel, da ne verjame, da bo kampanja osebnega sovraštva pomagala Ameriki. Tudi je hotel vedeti, zakaj Coughlin ne pove, kako bi on finančni relief, ne da bi se povečalo zveznega dolga. "Zakaj Coughlin ne govori bolj konstruktivno?" je dejal.

Thomas je tudi izjavil, da se govori, da je bil eden izmed faktorjev, ki so Coughlina odvrnili od Roosevelta njegovo stališče glede Mehike. Katoliški krogi v Združ. državah so namreč zahtevali ameriško intervencijo v Mehiko, kar je pa Roosevelt odklonil, češ, da Amerika nima pravice vmešavati se v mehiške notranje zadeve. So je Thomas izjavil: "Jaz sem za versko svobodo povsod. Toda intervencija v Mehiki bi pomenila goli imperializem in jaz ne verjamem v tako intervencijo z nobenim izgovorom," ter dodal, da bi rad videl, da bi se Lemke in ostali kandidati izrekli proti mehiški intervenciji, so Townsendovi delegatje navdušeno ploskali.

Thomas je končal z izjavo, da bi bil lahko govoril tako, da bi mu bili townsendovci vseskozi navdušeno ploskali, da pa tega ni hotel ter jim rajši iskreno pokazal dejstva o deželi in njenem načrtu.

ŠKRAT

Pijanec kolovratil domov. Med potjo se zaletel v nekega gospoda in izkupi zvenečno zaušnico. "Čudno," zamomlja pijanec. "Kaj sem mar že doma?"

"Koliko piva pa stočite ponavadi na teden?", vpraša gost krčmarja.

"Kakor nanese: pet do šest sodov."

"Dvakrat toliko bi lahko stocili."

"Kako neki?"

"Če bi vsak krat do vrha natočili."

— Župnik vpraša cerkovnika, zakaj je Bog najprej ustvaril moža in potem šele ženo.

— Zato, gospod župnik, odgovori cerkovnik, ker bi mu bila žena neprestano govorila, kakšnega moža naj ustvari.

"Trakuljo imate. Boj ji morate napovedati!"

"To ni mogoče, gospod zdravnik: jaz sem predsednik društva za varstvo živali..."

ŠPANJA V PLAMENIH VOJAŠKE REVOLUCIJE

(Dolje iz 1. str.)

ška revolta v španskem delu Maroka. Predsednik vlade Združene fronte Casares Quiroga je moral napraviti prostor Martinezu Barrio-u, katerega je večer nadomestil bivši mornariški minister Jose Giral, ko se je revolta razširila iz Maroka in Kanarskih otokov na špansko celino. Nova vlada je izdala poziv na delavce, naj priskočijo republikani na pomoč ter jo branijo pred fašističnimi pučisti. Obljubila je, da bo razdelila orožje med civilno prebivalstvo, ki je pripravljeno braniti republiko in demokracijo.

V Barceloni je vlada dala aretirati generala Manuela Godeda, bivšega podpiratelja diktature pokojnega Prima de Riviera. Vlada izjavlja, da ima popolno kontrolo nad Barcelono.

V pristaniškem mestu Cadixu je prišlo do boja med vlado zvestimi četami in uporniki, ki so se v tem mestu skušali izkrcati. Bojne ladje so večer bombardirale rebelne pozicije v Ceuti in Melili na afriški strani. Španski delavci, ki podpirajo vlado Ljudske fronte, so večer ustavili polk upornega maroškega vojaštva, ki je prodiral iz Algericase proti Seville. Vlada izjavlja, da je zatrla revolto v Cordobi. V Alicanteu je prišlo do boja med fašisti na eni in med republikanskimi napadalnimi oddelki in civilisti na drugi strani in 45 fašistov je bilo aretiranih. Poizkus fašistov, da bi zasedli javna poslopja v Ciudad Realu, se je ponesrečil. Vlada pravi, da so vojaške čete v Lerdiji in Tarragoni ostale zveste.

Iz Tangiera v Afriki poročajo, da so bombe, s katerimi so vladni letalci obsuli komisarjevo palačo v Tetuanu, glavnem mestu španskega Maroka, ki se nahaja pod kontrolo upornikov, ubile okrog 30 oseb. Uporno vojaštvo vodi general Francisco Franco. Begunci, ki so pribežali v Tangier (mednarodna zona) pravijo, da uporniki kar na debelo morijo civilno prebivalstvo, ker neče ko-operirati z njimi.

Demokracija v Čehoslovaki

Socialna demokracija za sodelovanje Koalicija čuva demokracijo in državno

Dne 20. jun. je zborovalo v Pragi stotino zastopstev soc. dem. stranke. Tudi Čehoslovaki imajo česke in nemške stranke. Socialnopolitično v državnem zboru in v vladi sodelujejo predvsem češki in nemški socialni demokrati ter narodni socialisti (češki), ki tvorijo veliko silo v javnem življenju. V teh razmerah se je tudi zastvo soc. dem. stranke izreklo zopet za delovanje v vladi.

V svoji resoluciji poudarja konferenca, da je predvsem potrebno utrditi politično demokracijo ter korak za korakom prilagajati sistematično socialnogospodarsko demokracijo. To se more vseliti z ozirom razmerje sil le v koalicijskih vladah in radi tega odobrava strankino zastopstvo liko koalicijskega sodelovanja ter želijo, ostane dalje. Zastopstvo odobrava politično ravnanje strankine delegacije v parlamentu in v vladi ter jo pooblašča, da prilje dosedanje taktiko.

Glavne naloge sedanjosti so ohranjanje miru in preskrba kruha in dela. Vlada mora odločiti za moderno smer gospodarske politike, ki se je obnesla v skandalskih in drugih državah sterlingovega blaga. Zato so potrebni vsi ukrepi za preskrbo delom in za dvig domačega konzuma skrb za zunanji trg.

Resolucija omenja politične težkočice, nanaajo politiko itd., ter poudarja, da z namenom predstavnika republike dr. Beneš, je mir v Evropi še vedno mogoče ohraniti.

HIŠE ZA KOLONIZATORJE

V Addis Abebo sta odpotovala dvajseta gradbeni inženirja, da pripravijo načrte za zgradbo 600 hiš s 4000 prostori, bodo namenjeni italijanskim uradnikom Abesiniji. Večina teh hiš se bo gradila v Addis Abebi, ostale pa v Gondarju, Hararu in Džimi. To delo nameravajo dokončati v štirih letih. Dotlej bodo italijanski uradniki v Abesiniji bivali večji del poletja in v barakah. Mussolini je obljubil, da jim plača, naj slog novih hiš odražata značaj dežele, v ostalen pa naj bi urejene na moderen način.

ŽENSKA SKUŠA PREPLAVATI VELEKI BELT

Kakor poročajo iz Kodanija, je posila 27-letna Elza Kragh preplavila Veleki Belt. Ob pol 10. dopoldne je šla pri Korsoju v vodo, okrog polnoči se je obrežju otoka Fumena približala že na 5 km, ob 3. zjutraj pa je morala zavoljo krčev svoj poskus ustaviti. Plavalca je torej 17 in pol ure luskano leto je napravila podoben poskus, se ji je ustavilo po 16 in pol ure plavanja.

(Dolje iz 1. kolone)

svoje reforme izvesti in opozicijo z lezno roko zatreti. Njemu se gre za stranski in čim hitrejši napredek Meke in njenega ljudstva in pri tem ne pi metanja polen pod noge.

Med preprostimi kmečkim ljudstvom je čedalje bolj priljubljen. Kmečko bivalstvo v državi Michoacan, kjer je pred štirimi leti governor, je zelo navdušeno zanj; "On je bil dober governor, pravijo. "In zdaj je dober predsednik. On je vseskozi pošten in iskren, pa samo to: on je tudi eden izmed naših."

Ko je bil Cardenas še governor, svojo plačo sam znižal za polovico od sto tisoč pesov, ki so mu bili dovolj ni za stroške, je vrnil državni blagajni 93 tisoč pesov. In mehiški kmet pravi: "Kaj takega nihče pred njim ni storil. Pa naj reče kdo, da ni dober in pošten predsednik!" In ko so pred kratkim v ni mehiškega kongresa zahtevali plačo, je njihovo zahtevo na kratko odbil. S tem se je revnemu kmečkemu ljudstvu in delavcem le še bolj prikupil.

Tak je Cardenas, predsednik mehiške republike, iz katerega hoče klerikalna propaganda v Ameriki na vsak način napraviti — krvičeljno zverino! A klerikalci so bili vedno in povsod enaki: kdor ne trobi v njihov rog in ne ukloni tilnika pred njimi, tega je treba proglašiti za krvičeljno zverino, katero je treba uničiti! Znana stara muzika, ki je naglo izgublja svojo privlačnost, kolikor je še ima, tudi med preprostimi mehiškimi kmeti.

Literarni pomen Maksima Gorkega

Z Maksimom Gorkim je zapustil občinstvo živih eden najpomembnejših sodobnih pisateljev sploh. Poudarjamo: sodobnih. Zakaj sleherna doba ima pisatelje, ki so značilni predvsem zanj, nositelji njenih gibalnih idej, izpovedovalci nje razpoložnosti, njenih sanj in upov. Ruska literatura ima nedvomno večje pisatelje — umetnike, kakor je bil Maksim Gorkij. Genialna tvornost Puškina, zanešana umetnost Gogolja, mogočna epična sila Tolstega, vidovita prodornost Dostojevskega, plemenitost Turgenjeva, umetniška drobnorisanost Čehova prekašajo v marsičem celotno delo Maksima Gorkega. Toda doba, v kateri je Gorkij ustvarjal in družbeno plast, ki jo je predstavljala v literaturi, sta mogli dati samo pisatelja takega značaja, kakor je bil pokojni Gorkij. Njegov veliki literarni talent, ki se je čudovito zaiskril že v prvih črticah, je bil ves v službah nižjih plasti ruske družbe, z njimi je sanjaril in z njimi se upiral, z njimi je pripravljel preustroj družbe. Po zmagi revolucije ni bilo v Rusiji bolj popularnega pisatelja od Gorkega. Osebo je dobil največje zadoščenje, kar ga lahko da človeški rod kakšnemu pisatelju: na prostoru, ki je šestina sveta, je postal pravi kralj literature, oboževan vzornik, voditelj in učitelj vsega naraščajočega. Ugotavljamo dejstva in se ne spuščamo v vrednotenje. Večmilijske naklade njegovih knjig so že same najboljše dokazne izjave njegove popularnosti. Za vse te povesti in črtice, le-

“Silver Dollar” najel prostor v hotelu za konja

“Več srebrnih dolarjev v cirkulaciji, bo izboljšalo položaj veliko hitreje,” se je izrazil “Srebrni Dolar” Brady, ki ga vidite na sliki ko je dospel iz Dallas, Texas na vrhu hotela Sherman za njegovega konja.

ših romanih (“Mestece Okurov,” “Življenje Matveja Kožemjakina,” “Otroška leta,” “Med ljudmi”) se čedalje jasneje kaže pisateljev protest zoper obstoječe razmere v Rusiji: njih dejanje dviga kvas revolucionarne tendence.

Po oktoberski revoluciji 1. 1917 je Gorkij za nekaj časa utihnil. Doba “besov,” ki je strla tudi nešteto nedolžnih življenj, perioda državljanjskih vojn in lakote ni prijala niti Gorkemu. Sicer pa ga je slabo zdravje zadrževalo v Italiji, kjer je imel na otoku Capriju svojo znamenito vilo. L. 1923 je spisal knjigo “Moje univerze,” avtobiografsko delo, ki ga je pričel že z “Otroškimi leti” (Detstvo) in nadaljeval s knjigo “Med ljudmi” (V ljudjah). Novo plast v delu Gorkega tvorijo spisi: “Delo Artamonovih” (1925), “Življenje Klime Samgina” (1927-1931) in dramatska trilogija “Egor Buljčov in drugi” (1932-1933). Ti spisi so nastali pod vplivom druge, zrelejšje faze ruske revolucije in kažejo z njenega zrelišča razvoj ruske družbe v zadnjih štidesetih letih. Znameniti so njegovi članki “Moji sodobniki.”

To je delo Gorkega v najpomembnejših obsevih. Delo pisatelja, ki je imel aktivno vlogo v ruskem revolucionarnem gibanju in je temu gibanju podredil svoj nenavadni pisateljski talent. Odločitev o tem, kaj je važnejše: da je Gorkij ostal samo nezainteresiran umetnik (kar verjetno sploh ni ustrežalo njegovemu osebnemu značaju) in je torej nemogoča zahteva, ali pa da se je postavil v službo idej, ki jih je spoznal z zveličavne — ta odločitev je seveda zadeva svetovnega razpisa. Preobila in enostranska tendenčnost v delu njegovih spisov je gotovo posledica dejstva, da ga je socialistična “eclesia militans” štela med svoje bojovnike: ostal pa bo ne le ruski, marveč tudi svetovni klasik proletarske razredne literature. Izven njenega kroga bo delo M. Gorkega predstavljalo rusko književnost prve četrtine 20. stol. z vsemi njenimi harji in spremembami; ne glede na svojo idejno vsebino, je to delo velik dosežek k obliki in umetniški kulturi in značilen proizvod svojega zgodovinskega časa. Z Gorkim je umrl pisatelj, ki se je izsolal samo v življenju in je ostal do zadnjega diha v službi življenja, ki zanj velja izrek starega hrvaškega pesnika, da “stalna na tom svietu samo mjena jest.”

Iz stare domovine

V silobranu smrt

Dne 17. maja se je dogodil na cesti pri Ormožu zločin. V prsi z nožem zadoben je obledel mrtev Anton Gomboc. Zabodel ga je 30 letni mlinarški pomočnik Matija Gottwein, ki se je peljal s kolesom po cesti ter ga je Gomboc sunil z vozila. Gottwein je pred malim senatom doprinesel dokaz, da je ravnal v silobranu ter je bil obsojen na leto dni strogega zapora.

Modras ga je pičil na travniku Strmi obronki od Kamnice proti Selnici so prava domovina modrasov. V bližini Selnice na takem mestu se je dogodila nesreča. Pri sušenju sena na travniku je pičil modras 33 letnega delavca Martina Hasebaha v novo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Zagoneten umor

Sodna komisija je pri raztlešenju trupla pokojnega posestnika Karla Verbošta v Ploščnici ugotovila, da je postal Verbošt žrtev zločina. Z udarcem na glavo mu je neznan morilec razbil sence. Na prsih se poznajo podplutbe, kakor da bi mu kdo klečal na prsih. Neko osebo so osumili, da je v zvezi

Društveni KOLEDAR

- JULIJ**

26. julija, nedelja. — Pevsko društvo “Soča”, izlet na Fr. Kauškove farme na White rd.

26. julija, nedelja. — Piknik S. N. Doma in Klub Društva SND, na Pintarjevi farmi.

26. julija, nedelja. — Piknik društva “Washington” št. 32. Z. S. Z. na Stuskovih farmi.

26. julija, nedelja. — Piknik dr. Velebit št. 544 SNPJ na Zornovih prostorih, Bradley Rd.
- AUGUST**

2. avgusta, nedelja. — Piknik United Hunting and Game Preserve Club na Stuskovih farmi.

2. avgusta, nedelja. — Slovenski Socijalistični klub št. 27, in Soc “Zarja”, piknik na Močilnikarjevih farmah.

2. avgusta, nedelja. — Olimpiada S. D. Zveze na Pintarjevi farmi.

9. avgusta, nedelja. — Piknik priredi pevsko društvo “Jadrin” na Stuskovih farmi.

9. avgusta, nedelja. — Piknik priredi St. Clair Rifle and Hunting Club na svojih prostorih v Mentor, Ohio.

16. avgusta, nedelja. — Piknik priredi društvo “Brooklynski Slovenci”, št. 48 SDZ pri Zornu na 4388 Bradley Rd.

16. avgusta, nedelja. — Piknik Slovenske šole S. N. Doma na Močilnikarjevi farmi.

16. avgusta, nedelja. — Piknik društva “Cerkniško Jezero”, št. 59, SDZ na Stuskovih farmi.

16. avgusta, nedelja. — Piknik Kluba Collinwoodskih Groceristov in Mesarjev na Pintarjevi farmi.

16. avgusta, nedelja. — Piknik Slovenske šole S. N. Doma na Močilnikarjevi farmi.
- SEPTEMBER**

6. septembra, nedelja. — Piknik pev. zbora “Delavci” na Zornovi farmi, Bradley Rd.

6. septembra, nedelja. — 25-letnico obstanke praznuje društvo “Zavedni Sosedje” št. 158 SNPJ z veselic in programom v Slov. Društ. Domu na Recher Ave.

6. septembra, nedelja. — Srbski kulturni vrt, proslava za spomenik Njegoshu in koncert v avditoriju S. N. Doma.

8. septembra, torek. — Pričetek konvencije Jugoslovanske Katoliške Jednote, v avditoriju SND.

13. septembra, nedelja. — Vinsko Tigatev, priredi zbor “Cvet” v Slovenski Delavski Dvorani na Prince Ave.

26. septembra, sobota. — Društvo “Slovenec” št. 1 SDZ — Prireditel v S. N. D.

14. novembra, sobota. — Washington No. 32 JZZ. ples v S. D. D., Waterloo Rd.

15. novembra, nedelja. — 20-letnica Dr. Collinwood Hive v Slovenskem Delavskem Domu, Waterloo Rd.

15. novembra, nedelja. — Collinwood Hive—Macc. ples v S. D. D., na Waterloo Rd.

15. novembra, nedelja. — Blaue Donau, koncert v avditoriju S. N. Doma.

21. novembra, sobota. — Društvo “Geo Washington” 180 JSKJ Plesna veselica v Avditoriju Slov. Nar. Doma.

21. novembra, sobota. — Twelve Spades club — ples v S. D. D. na Waterloo Rd.

22. novembra, nedelja. — Koncert društva “Zvon” v S. N. Domu na E. 80 St.

22. novembra, nedelja. — Društvo Sv. Ana št. 4 SDZ. Proslava 25-letnice v Avditoriju S. N. D.

22. novembra, nedelja. — Slov. Zenska Zveza št. 41 ples v S. D. D., Waterloo Rd.

25. novembra, sredo. — Dramsko društvo “Anton Verovšek” zabavni večer v SDD, Waterloo Road.

25. novembra, sredo. — Prosti ples priredi Inter-Lodge liga v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave.

26. novembra, četrtek. — Soc. Pevski zbor “Zarja”, Koncert v Avditoriju SND.

28. novembra, sobota. — “Carniola Tent” 1288 The Macca-bees, Plesna veselica v Avditoriju SND.

29. novembra, nedelja. — Dram. društvo “Ivan Cankar”, Predstava v avditoriju S. N. D.

29. novembra, nedelja. — Waterloo Grove W. C. prireditel in ples v SDD, Waterloo Rd.
- DECEMBER**

5. decembra, sobota. — International Workers Union Lokal 32, ples v avditoriju S. N. D.

6. decembra, nedelja. — Društvo “Pioneers”, HBZ, ples v avditoriju SND.

6. decembra, nedelja. — “Pioneers HBZ, Plesna veselica v Avditoriju SND.

6. decembra, nedelja. — Oreški club, prireditel in ples v SDD Waterloo Rd.

13. decembra, nedelja. — Verovšek igra v S. D. D. Waterloo

20. decembra, nedelja. — Pevski zbor “Slovan” priredi svoj prvi koncert in ples v S. D. D., Waterloo Rd.
- NOVEMBER**

1. novembra, nedelja. — Radniška Organizacija, Predstava v Avditoriju Slov. Nar. Doma.

7. novembra, sobota. — Cerkniško Jezero št. 59 SDZ ples v S. D. D., Waterloo Rd.

8. novembra, nedelja. — Sam. Pev. Zbor “Zarja” opera v S. N. Domu.

8. novembra, nedelja. — Društvo “V Boj” št. 53 SNPJ proslava 30-letnice društva v obeh dvoranih SDD, Waterloo Rd.

8. novembra, nedelja. — Koncert pevskega zbora “Cvet” v Slovenski Delavski dvorani na Prince Ave.

14. novembra, nedelja. — Društvo “Comrades” št. 566 S. N. P. J. ples v avditoriju S. N. D. Avditoriju SND.

štvo “Slovenec” št. 1 SDZ — Prireditel v S. N. D.

14. novembra, sobota. — Washington No. 32 JZZ. ples v S. D. D., Waterloo Rd.

15. novembra, nedelja. — 20-letnica Dr. Collinwood Hive v Slovenskem Delavskem Domu, Waterloo Rd.

15. novembra, nedelja. — Collinwood Hive—Macc. ples v S. D. D., na Waterloo Rd.

15. novembra, nedelja. — Blaue Donau, koncert v avditoriju S. N. Doma.

21. novembra, sobota. — Društvo “Geo Washington” 180 JSKJ Plesna veselica v Avditoriju Slov. Nar. Doma.

21. novembra, sobota. — Twelve Spades club — ples v S. D. D. na Waterloo Rd.

22. novembra, nedelja. — Koncert društva “Zvon” v S. N. Domu na E. 80 St.

22. novembra, nedelja. — Društvo Sv. Ana št. 4 SDZ. Proslava 25-letnice v Avditoriju S. N. D.

22. novembra, nedelja. — Slov. Zenska Zveza št. 41 ples v S. D. D., Waterloo Rd.

25. novembra, sredo. — Dramsko društvo “Anton Verovšek” zabavni večer v SDD, Waterloo Road.

25. novembra, sredo. — Prosti ples priredi Inter-Lodge liga v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave.

26. novembra, četrtek. — Soc. Pevski zbor “Zarja”, Koncert v Avditoriju SND.

28. novembra, sobota. — “Carniola Tent” 1288 The Macca-bees, Plesna veselica v Avditoriju SND.

29. novembra, nedelja. — Dram. društvo “Ivan Cankar”, Predstava v avditoriju S. N. D.

29. novembra, nedelja. — Waterloo Grove W. C. prireditel in ples v SDD, Waterloo Rd.

1937 JANUARY 1937

1. januarja — 10-letnica Slov. D. Doma.
2. januarja, sobota. — Društvo “Napredne Slovenke” 137 S. N. P. J. Plesna veselica v Avditoriju SND.
9. januarja, sobota. — Ples priredi Inter-Lodge Liga v Slovenskem Narodnem Domu, St. Clair Ave.
17. januarja, nedelja. — Obletnica Slov. N. Doma proslava v Avditoriju SND.
30. januarja, sobota. — Društvo “Cleveland”, št. 126, S. N. P. J. obletnica, ples v S. N. D., na St. Clair Ave.
31. januarja, nedelja. — “Carniola Tent” 1288 Macca-bees, — Proslava 25-letnice v avditoriju Slov. Nar. Doma.

FEBRUAR

6. februarja, sobota. — Društvo “France Prešeren” 17 SDZ. Plesna veselica v Avditoriju Slov. Nar. Doma.
7. februarja, nedelja. — Dramsko društvo “Ivan Cankar”, predstava v avditoriju SND.
21. februarja, nedelja. — Slovenski Sokol, javna telovadba v avditoriju SND.
28. februarja, nedelja. — Dramsko društvo “Abrašević”, — predstava v avditoriju SND.

MARC

28. marca nedelja — Prosvetni in klub SND Mladinska predstava v Avditoriju SND.

APRIL

7. aprila nedelja — Dramsko dr. “Ivan Cankar”, predstava v avditoriju SND.

Vstavite se v gostilni “Ljubljana” na Veliki jezerski razstavi.

The 7 Kraft Cheese Spreads

now in new-design Swankyswig glasses!

● Sparkling glasses strewn with bright stars... the new Swankyswigs. You'll want to collect a whole set. And while you're doing it, get acquainted with all seven of the delicious Kraft Cheese Spreads. They're marvelous for sandwiches, salads and appetizers.

COME TO CEDAR POINT

ON LAKE ERIE

JUNE JULY AUGUST SEPTEMBER

Kidneys Must Clean Out Acids

The only way your body can clean out acids and poisonous wastes from your blood is thru 8 million tiny, delicate Kidney tubes or filters, but beware of cheap, drastic, irritating drugs. If functional Kidney or Bladder disorders make you suffer from Getting Up Nights, Nervousness, Leg Pains, Backache, Circles Under Eyes, Dizziness, Rheumatic Pains, Acidic, Burning, Smarting or Itching, don't take chances. Get the Doctor's guaranteed prescription called Cystex (Sis-Tex). Works fast, safe and sure. In 48 hours it must bring new vitality, and is guaranteed to fix you up in one week or money back on return of empty package. Cystex costs only 50¢ a day at druggists and the guarantee protects you.

ENJOY COMFORT... HEALTH... HAPPINESS AND RECREATION AT THE "PLAYGROUND OF THE GREAT LAKES". — JUNE 13 TO SEPT. 7 — GLAMOROUS DAYS AND NIGHTS AWAIT YOU. ENDLESS ENJOYMENT FOR YOUNG AND OLD.

Frolic on the "World's Finest Bathing Beach"... rest in perfect surroundings and pure air at the Hotel Breakers, one thousand outside rooms, the largest hotel on the Great Lakes... thrill to the joys of our modern Midway and Amusement Circle. There is also fishing, golf, tennis, speed boats, airplanes, and many other sports available. Moderately priced appetizing meals as formal or informal as you desire, even to picnic grounds. Above all, you will marvel at the scenic beauty of this glorious wooded peninsula.

Cedar Point-on-Lake Erie is easily reached by auto... Ohio Route 2, U. S. Route 6... by rail, interurban, bus or steamer to Sandusky, Ohio... then the delightful 20-minute boat ride across Sandusky Bay.

AUTO TOURISTS... Cedar Point is only a little more than one hour's drive from the Cleveland Great Lakes Exposition. Plan your trip to include a delightful stay at Cedar Point. Ideal for a day, a week-end, or your entire vacation. Parking space for over 6,000 cars. Ample garage facilities.

MAIL THIS SPECIAL COUPON AT ONCE TO

THE G. A. ROECKLING COMPANY, SANDUSKY, OHIO

Please send me, without obligation, your new folder on Cedar Point-on-Lake Erie.

Name.....

Address.....

Carica Katarina

Zgodovinski roman

— Carica, zapeljan sem bil! —
vzklikne Pugačev in žalostno
razširi roki, potem pa nadalju-
je:

— Velika carica, jaz nisem bil
slepar, bil sem osleparjen.

— Nekega dne mi je prišepet-
al oni človek, ne, ne, to ni bil
človek, to je bil vrag, ki mi je
zašepetal:

— Pugačev, ti si podoben Ro-
manovim! Izdajaj se za carja,
za moža carice Katarine — Kar
pa se je potem zgodilo, itak veš,
velika carica! Tega mi ni treba
pripovedovati! —

— Povej mi ime človeka, ki te
je zapeljal. — mu zakliče cari-
ca. — Ali ta človek sodeloval v
borbi?

— Ta človek? — reče prezir-
ljivo Pugačev. — Ne, ta človek
ni sodeloval v borbi. Medtem ko
smo mi prelivali svojo kri, je se-
del ta lopov pri tebi, carica, —
za tvojo mizo!

Katarina se opoteče.

Njen obraz je strašno preble-
dal.

— Pri meni? — Za mojo mi-
zo? To je vendar nemogoče! Pu-
gačev, ti lažeš! Upornik, ti la-
žeš!

— Čez tri ure bom mrtev, —
odvrne kozak, — ne lažem. Ka-
tarina, meni je vseeno, če mi
verjameš ali pa ne.

— Pugačev, povej mi ime te-
ga zapeljivca in prisegam ti, da
ne bo ušel strašni kazni.

— Če bodo tebe mučili na kole-
su, bo tudi ta lopov končal i-
ste smrti, — čeprav bi bil to člo-
vek, ki ga med vsemi najbolj
ljubim!

S svojimi nogami bom hodila
po njem, srce mu bom iztrgala
iz prsi!

— Povej mi ime!

— Oh, to ime ti je bilo vedno
drago, — mar nisi nikdar dvo-
mila o —

Pugačev naenkrat umolkne.
Zdelo se je, kakor da bi se
premisli. Na njegovem obrazu
se je posvetil žarek upanja.

— Carica, — nadaljuje Pu-
gačev, — vedno si bila modra go-
spa in gotovo nisi nikdar niče-
sar storila zastonj. — Nočem bi-
ti slabši trgovec od tebe!

— Stori ti bom veliko uslugo
osvoboditi te bom najnevarnej-
šega sovražnika. Najnevarnejši
sovražnik pa je oni, ki ga ne po-
znamo, mar ne?

Najhujši je oni, proti katere-
mu se ne moremo boriti. Odkri-
tega sovražnika se ne boji člo-
vek tako, kakor strupene kače,
ki se skriva in o kateri mislimo,
da je sploh ni v naši bližini!

Ti pa si darovala sovražniku
svoje srce, obsipala si ga s čast-
mi in z bogastvom. — Carica,
mar še vedno ne veš, koga imam
v mislih?

Katarina je stala, kakor da bi
bila iz marmornja. Prsi so se ji
hitro dvigale pod plaščem.

Koga je mislil ta strašni člo-
vek? Katarina je darovala svo-
je srce samo dvema. Kateri iz-
me njiju je bil Pugačev soki-
vec, duša upora?

Če bi Pugačev spregovoril ime
Orlov, bi carica zavriskala od
veselja. Tedaj bi nasposled ven-
dar našla orožje, ki ga je že to-
liko časa zamašila iskala, da bi u-
ničila osvobodnega nasprotni-
ka.

Če pa bi Pugačev spregovoril
Potemkinovo ime, tedaj bi bila
carica najnesrečnejša žena na
svetu. Tedaj bi ji počilo srce.
Da bi bil on, ki ga je zares než-
no ljubila ter ga obo-
ževala bolj kakor Boga, izdaja-
lee? —

Toda ne, ne! To ni mogel biti
Potemkin.

Mar ni bil Potemkin zmago-
valec? Mar ni ta mladi vojsko-
vodja potolkel Pugačeva pri
Moskvi? Mar ji ni ravno Potem-
kin rešil carsko krono?

Toda tudi to bi mogla biti
laž! Vse to bi bilo lahko pre-
tvarjanje, komedija in laž.

Katarina je čutila, kako ji po-
lagoma gine vera v ljudi.

— Ha, Pugačev! — reče cari-
ca. — Pokazala ti bom, da je
tudi carica Katarina hvaležna!

— Če me boš zares rešil ne-
varnega sovražnika s tem, da
mi boš povedal njegovo ime. Ti
sicer ne bom poklonila življenja,
pač pa ti bom olajšala zadnjo
uro. Ne bom te mučila na kole-
su!

Tvoja smrt bo hitra in lahka!
— Razen tega pa ti bom darova-
la še tri mesece, da boš lahko
sklenil svoje račune z Bogom.
Pomisli, kako dolgi so trije me-
seci za človeka, ki je obsojen na
smrt!

— Povej mi torej ime svoje-
ga sokrivca!

— Pugačev, povej mi vse, pri-
znaj mi vse! Pred vsem pa mi
povej njegovo ime!

Pugačev je počasi vstal in za-
klical z mogočnim glasom:

— Grof Gregor Orlov!

Carica vzklikne od demonске-
ga veselja. Pugačeve besede so
strašno vplivale na carico. Če
bi ne bil grof Panin priskočil, bi
se bila Katarina zgrudila na tla.

Preden se je carica zopet umi-
nila je minilo nekaj minut. Z
roko se je prijala za čelo, kakor
da bi se hotela prepričati ali so
bilo to samo sanje ali pa je bila
resnica.

Potem pa se je obrnila h gro-
fu Paninu.

— Slišal sem, Veličanstvo, —

odvrne Panin, — in mislim da je

Pugačev priznanje za vas in za

vso državo velika sreča! —

Grof Orlov je vedno uničeval

srečo Rusije! — Skrajni čas je

že, da smo našli sredstvo, s ka-
terim ga bomo odstranili iz vla-
de!

— Dobro torej! — vzklikne

carica. — Grof, mi li lahko po-
veste, kako naj proti njemu po-
stopamo? Grof Panin, svetujte
mi!

— Veličanstvo, najprej je po-
trebno, da sestavimo zapisnik!

Veličanstvo, če mi dovolite, bom

poklical ravnatelja jetnišnice,

častnika, vojaka na straži in je-
tniškega paznika, ki bodo podpi-
sali zapisnik. To bo meč moje ca-
rice, ki bo padel na Orlov vrat
in mu odrezal glavo.

Katarina nekaj časa premiš-
ljuje, potem pa reče:

— Prav! Grof Panin, pripelji-
te priče! —

Grof Panin odhiti, da bi izvršil

carinično nalogo.

Katarina je medtem razbur-
jeno hodila po celici.

Naposled, naposled je bila na

cilju! Sedaj je mogla odstraniti

človeka, edinega, ki bi mogel po-
statati njej in državi nevaren.

Dokler bo Orlov živ, bo Ka-
tarina trepetala, — ko pa bo ta
tiran mrtev — tedaj bo šele Ka-
tarina prava in resnična vladarica
Rusije.

Zares, čudna so pota božje

previdnosti! Par ur pred svojo

smrtjo ji je Pugačev izdal taj-
nost in ji dal orožje, s katerim
bo lahko uničila Orlova.

Nekdanja strastna ljubez-
na je spremenila v sovraštvo, ki
ni poznalo meja. Katarina je že-
lela, da bi videla Orlova mrtve-
ga pred seboj. Orlova smrt bi
pomenila zanjo novo življenje.

Carica zasliši neke korake.

Grof Panin se je vračal in vo-
dil s seboj ravnatelja, častnika,
starega paznika in vojake.

Vojaka sta nesla majhno mi-
zico, na kateri se je nahajal pa-
pir, črnilo in pero. Stari paznik
pa je nesel nekaj stolov.

Katarina ni zakrila svojega

obrazu pred ljudmi, ki so prišli.

Sprejela jih je s prijaznim sme-
hljajem.

Carica prijazno odzdravi po-

nižnim pozdravom prišlecev ter
reče:

— Gospoda moja, poslušajte
me. — Priče boste pri strašnem
odkritju.

— Naredili bomo zapisnik o
Pugačevem priznanju in vi ga
boste podpisali. Obenem pa mi
boste prisegli, da ne boste nik-
dar nikomur povedali, kar boste
nocoj slišali.

— Vsakega bom bogato na-
gradila. Strašno pa bom kazno-
vala onega, ki bi prelomil svojo
prisego in samo z eno besedico
omenil, kar je nocoj slišal.

— Grof Panin, sedaj pa bodi-
te tako dobri in začnite! Paznik,
rešite Pugačeva okovov, naj go-
vori kot svoboden človek!

Čez nekaj trenutkov so zgr-
meli okovi s Pugačevih rok in
nog. Po dolgem času, odkar ga
je Potemkin ujel in okoval, je
Pugačev zopet lahko uporabljal
svoje noge.

Nesigurnih korakov, oslab-
ljen po težkih okovih, je stopal
Pugačev, naslonjen na starega
paznika k mizi.

Sedaj je začelo zasliševanje,
ki ga je grof Panin zelo spretno
vodil.

Pugačev je na vsako vpraša-
nje odgovarjal jasno in razloč-
no. Nihče ni dvomil o resnično-
sti njegovih besed. Vsi so bili
prepričani, da je Orlov vsejal v
njegovo srce seme zločina, da
mu je pokazal pot, po kateri naj
bi šel, da bi Katarino vrgel s
prestola in si nadel na svojo
glavo carsko krono.

Povedal je tudi, da je Orlov
govoril o verižici, ki je bila za-
kopana pod hrastom. Pugačev
je povedal vse, kar mu je Orlov
pripovedoval in kako ga je nago-
varjal, naj razvije zastavo upo-
ra.

Zaslišavnje je trajalo več ka-
kor eno uro. Potem pa reče grof
Panin s svečanim glasom:

— Jemilijan Pugačev, pozi-
vam vas, da poveste, radi česa

ste to priznal, kaj vas je vodilo

pri tem? Morda sovražite grofa

Gregorja Orlova in ste mu pod-
taknili dejanje, ki ga ni storil?

— Ne — odvrne kozak. — Jaz

sovražim grofa Orlova, toda sa-
mo zato, ker me je uničil!

— Tedaj podpisite zapisnik!

Pugačev prime pero in napra-
vi namesto podpisa samo tri kri-
že, ker ni znal pisati. Ravnatelj

Petrovavlovske trdnjave in čast-
nika pa sta s svojima podpisoma

potrdila, da je križe napravil

Pugačev sam.

Katarina se škodoželjno na-
smehne in zasepeče grofu Pani-
nu:

— Rusija bi pa dobila zares

prekrasnega carja, če bi se bilo

temu divjaku posrečilo prodreti

do Petrograda in uničiti moje

čete. Rusija bi bila potem pač e-
dina zemlja, ki bi ji vladal car,

ki ne zna niti pisati.

Navzoči podpišejo zapisnik.

Carica sede na stol in reče:

— Pugačevu usmrčenju naj se

odgodi na tri mesece. Tako se

glasi moja odredba.

— Naj ne umre na kolesu,

želim, da mu krvnik z enim sa-
mim udarcem s sekiro odseka

glavo. Razen tega pa mu dajem

še tri mesece življenja, toda v

boljšem prostoru, kakor je ta

celica.

— To je moja carska volja in

milost temu grešniku, ki se ke-
sa!

Pugačev se obrne in ne reče

niti besede.

— Kar pa se vas tiče, gospoda

moja, — nadaljuje carica, —

vam bom takoj dokazala svojo

hvaležnost.

— Vam, general, dajem ded-
no plemstvo, — reče carica ra-
vnatelj jetnišnice.

— Vi pa, poročnik, boste ju-
tri povišani v majorja.

— Jetniški paznik dobi tri ti-
soč rubljev nagrade, vsak vo-
jak pa postane podčastnik in do-
bi pet sto rubljev v dar.

— Zanašam se na Vas in u-
pam, da boste molčali kot grob

in da me nihče ne bo razočaral!

— Oh, Veličanstvo! — vzklik-
ne ravnatelj Petrovavpovske tr-
dnjave in poklekne pred carico,

— kako naj se vam zahvalim za
toliko milosti. Zagotavljam vam,
da bom molčal. Vsakogar bom
kaznoval s smrtjo, kdor bi ōr-
nil tudi eno samo besedico!

Mlademu poročniku se ni ni-
ti sanjalo, da bo nocoj doživel
tako srečo in takšno preseneče-
nje, tudi on je pokleknil pred
carico in poljubil rob njene ob-
leke.

Jetniški paznik in oba vojaka
nista vedela, kaj naj bi rekla.
Mislili so, da sanjajo. Tudi njih
se je enkrat dotaknila vila sre-
če s svojo cvetočo vejico, tudi
njih se je enkrat spomnila vila
iz pravičnega carstva.

— Vam pa, dragi moj Panin,
— reče carica in se obrne sme-
hljaje se k svojemu ministru, —
Vam ne morem pokloniti niče-
sar drugega, kakor zatrdilo, da
Vam bom vedno zvesto zaupa-
la. Vi ste moj prvi minister, va-
ša prsa diči vso odlikovanja,
ki jih morem podeliti, — ne mo-
rem vas nagraditi kakor ostale
smrtnike!

— Veličanstvo! — odvrne
grof Panin jasno in mirno, ta
noč me je dovolj nagradila. —
Veličanstvo, znanu vam je, da je
po mojem mišljenju v osebi gro-
fa Orlova največja nevarnost za
Rusijo, — sedaj vem, da Vaše
Veličanstvo ne bo več oklevalo
in bo nemudoma odstranila tega
zločinca. Če se bo to izvršilo,
bom dovolj poplačen za svoj
trud!

Carica se nasmehe; vedela
je, da je bil grof Panin vedno
Orlov sovražnik in da bo trium-
firal, če bo Orlova zadelo zaslu-
žena kazen.

Katarina in njen minister se
odpeljeta zopet v isti kočiji v
zimsko palačo, s katero sta po-
prej prispela.

Ko se je poslovila od grofa
Panina, pohiti po stopnicah. Ni-
ti ni odložila svojega kožuha, —
ki ga je oblekla v kočiji mesto
meniške kute; — nato pa pohiti
v Potemkinovo sobo.

— Ali si? — vpraša šepetaje
telesnega zdravnika Rubena, ki
ji je prihitel naproti.

— Spi, — odvrne stari zdrav-
nik. — Toda zelo nemirno spi.
Ima vročino. V spanju pa nepre-
stano izgovarja neko ime.

— Neko ime? — vzklikne Ka-
tarina in ostro pogleda svojega
zdravnika.

Abraham Ruben prebledi. Ved-
el je, da je storil neumnost. —
Dremal je, ko je stopila carica
nepričakovano v sobo. Te besede
so mu ušle. Toda hitro zbere
prisotnost duha in odvrne:

— Veličanstvo! Knez Potem-
kin vedno ponavlja ime Vašega
Veličanstva!

To je bila morda prva laž, ki

se je je poslužil stari zdravnik.

Potemkin seveda ni šepetal

Katarinina imena. Ustnice so

mu neprestano ponavljale neko

drugo ime, a to je bilo: Elizabe-
ta!

(Dalje prihodnjik)

Vstavite se v gostilni "Ljub-
ljana" na Veliki jezer-
ski razstavi.

OLD PEOPLE find way to keep breath wholesome

Halitosis (bad breath) quickly yields to Listerine, safe antiseptic and deodorant

Either because of stomach disturbances, food fermentation, or the wearing of false teeth, old people frequently have halitosis (bad breath). No wonder others consider them a nuisance.

But now Science has found that the regular use of Listerine will often overcome offensive mouth odors due to the fermentation of tiny bits of food on mouth, teeth, or dental plate surfaces.

This safe antiseptic and quick deodorant works quickly. It cleanses mouth, teeth, and gum surfaces. Halts fermentation and putrefaction, a major cause of odors, and then counteracts the odors themselves.

Try using Listerine every two or three days. See how much more wholesome it leaves your mouth. How it sweetens your breath. Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

Don't offend others - Check halitosis with LISTERINE

NAZNANILO in ZAHVALA

Tužnega srca in v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da se je v angelski dobi življenja preselila med krilatce naša nadvse ljubljena hčerka ter sestrice

Helen Blaznik

Blaga hčerka, ki je za vedno zatisnila svoja mila očesa je bila ro-
jena dne 4. maja 1925 v Clevelandu. Bila je učenka 5. razreda farne šole
sv. Vida. Zadel je v nenavadna in nepričakovana smrt dne 12. junija
ob 2. uri popoldne, ko je z svojo tovarišico našla smrt pri kopanju v
St. Clairskem kopališču. Ranjka je bila pridna učenka in dobra hčerka
tako, da jo bomo pogrešali in nikoli pozabili. Ranjka je bila pokopana
po cerkvenih obredih iz cerkve sv. Vida dne 16. junija na Calvary po-
kopališču, z sveto mašo, ki jo je daroval Rev. Max Sodja za pokojno in
za njeno pokojno prijateljico. Ranjka je bila članica mladinskega pev-
skega zbora Slavčki. Poleg žalujočih staršev zapušča tukaj dve sestri in
v stari domovini več bližnjih sorodnikov.

V dolžnost si štejemo, da se prav iskreno zahvalimo vsem, ki so
darovali krasne vence in cvetlice na krsto ranjke, ko je ležala na mrtva-
škem odru. Zahvaljujemo se sledečim: krstni botri Mr. in Mrs. Kunčič,
teti Josephine Antončič, birmanski teti Agnes Prešeren, bratrancu
John, Ann, Sophie in Joe Prešeren, ter bratrancu John, Joe in
Frank Kranjc, Mr. in Mrs. William Doolittle, družini Frank Zun, družini
Jim Koss, družini Hren, družini Strah, Mr. in Mrs. Anton Bostiančič,
družini Louis O'Black in Jerry, družini Mr. in Mrs. Paul, družini Steve
Sirey, Julia in Andy Paul, Miss Josephine Zajc, Miss Margaret Grdanc,
John Traub, Mr. in Mrs. Joseph Vesa, Dave in Gene Logue in Mr. in
Mrs. McGonigal, Mr. in Mrs. Sidney Mailes, Mr. in Mrs. Tony De Blasio,
Mr. Leo Pucel, družini Matthew Metz, družini Pittman in Betty, Mil-
ler Bros. Shoe Store, družini John Stefe, Miss Frances Zakrajsek, Miss
Anna Straus, dekletam od Stanley Feil Co., pevskemu zboru Slavčki in
posameznim deklicam Slavčkov Peternel, Kern, Doles, Hrastar, Bran-
celj, Prpar, Bambič, Murgel, Sivec, Miller, Trebec, Telic, Hočevar, Gač-
nik, Mauric, Kuhar, Rudolph, Godnjavec, Primc, Zdesar, Hren, Jerman
ter od šole sv. Vida za darovani venec, imena so: Sister Mary Fla-
vian, Sophie Strauss, Angela Hegler, Vida Gerbec, Anne Cimperman,
Anna Zajc, Mrs. F. Svegl, Mrs. Cerar, Mrs. Kosec, Mrs. Ponikvar, Ma-
ry Klucaric, Jennie Samich, Steve Markolio, Mrs. Helbig, Raymond
Novak, Mrs. Orazem, Anthony Cizel, Mary Yertz, Sophie Ivanšek, ka-
kor tudi skupnim darovalcem venca, Leo Demshar, Rose Kosnik, Jennie
Velikanje, Agnes Foletic, Mary Miller, Mary Medves, Frankie Martin-
cic, Mary Zelko, Mrs. J. Yanchello, Mrs. Diener, L. Tomoletz in otroci,
Joseph Slobodnik, Mary Zupancic, Joseph Hočevar, Frankie Race, An-
na Routkovich, A. Schaffer in otroci, Joe's Silver Bar.

Iskrena hvala gre tudi darovalcem za sv. maše, ki se bodo brale v
pokoj duše blage pokojne, in sicer: Mrs. Josephine Antoncic, Mrs. Rose
Urbancic, Mr. Louis Perne, Mr. Frank Tolar, Mr. in Mrs. John Zar-
nick, Mr. in Mrs. Jim Koss, Mr. in Mrs. Anton Bostiancic, Mr. in Mrs.
John Cebulj, Mr. Jernej Dimnick, ter darovalcem skupno, Joe Grbec,
Frank Nosse, Antonia Prosek, M. Makovec, Mary Ybilar, F. Karlin-
ger, Simcic, Jozefa Aurei, Ann Gorijance, Dolen, Mrs. George Maru-
seck, Anton Zilivov, Mrs. Jean Sray, E. Zirn, Mrs. A. Peters, Mrs. F. So-
ber, Mrs. J. Balenesh, Mrs. A. Zele, Mary Yeme, Louis Stefan, Calis
Mohorčič in Blas Papesch.

Najlepša hvala gre Antoniji Mrzlikar, Sophie Strauss in Agnes
Stefe, ki so se trudili in skazale prijateljstvo ran